

P R A V I L N I K O USLOVIMA I NAČINU UPOTREBE SREDSTAVA PRINUDE

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim Pravilnikom propisuju se uslovi i način na koji ovlašćeno službeno lice Ministarstva unutrašnjih poslova ima pravo da upotrebi zakonom utvrđena sredstva prinude prema licu koje je zatečeno u vršenju krivičnog dela, savladavanja otpora lica koje narušava javni red i mir ili koje treba privesti, zadržati ili lišiti slobode u zakonom utvrđenim slučajevima, radi odbijanja napada od sebe, drugog lica ili objekta koji obezbeđuje, radi sprečavanja bekstva lica lišenog slobode, lica koje primenjuje silu ili preti da će neposredno primeniti silu.

Pod sredstvima prinude u smislu stava 1. ovog člana smatra se fizička snaga, službena palica, sredstva za vezivanje, specijalna vozila, posebno dresirani psi, konjica, sredstva za zaprečavanje, hemijska sredstva, vatreno oružje i posebne vrste oružja, minsko – eksplozivnih sredstava i opreme koja su u skladu sa međunarodnim standardima.

Otporom se smatra svako suprotstavljanje (pasivno i aktivno) službenim merama i radnjama koje ovlašćeno službeno lice nalaže i preduzima u skladu sa zakonom.

Pasivnim otporom smatra se suprotstavljanje oglašivanjem ili zauzimanjem klečećeg, sedećeg, ležećeg ili sličnog položaja.

Aktivnim otporom smatra se suprotstavljanje zaklanjanjem ili držanjem za lice ili predmet, otimanjem, stavljanjem u izgled da će napasti na ovlašćeno službeno lice ili drugo lice ili preduzimanjem slične radnje.

Napadom na ovlašćeno službeno lice ili drugo lice smatra se svaka radnja preduzeta da se ovlašćeno službeno lice omete ili spreči u izvršenju službene radnje ili da se ovlašćeno službeno lice ili drugo lice povredi ili liši života. Napadom na objekat koji se obezbeđuje smatra se svaka radnja preduzeta radi nasilnog ulaska u objekat ili prostor oko objekta u koji je ulaz zabranjen.

Privođenjem se smatra svako dovođenje nekog lica od strane ovlašćenog službenog lica do prostorije organa nadležnog za unutrašnje poslove, drugog organa ili do određenog mesta.

Sprovođenjem se smatra svako odvođenje i predaja nekog lica organu nadležnom za unutrašnje poslove ili drugom organu van mesta odakle sprovođenje započinje, po pravilu u prostorijama tog organa.

Bekstvom se smatra svako udaljenje ili pokušaj udaljenja sa mesta na koje je ovlašćeno službeno lice naredilo licu da se nalazi.

II. PRINCIPI UPOTREBE SREDSTAVA PRINUDE

Član 2.

Prilikom upotrebe sredstava prinude ovlašćeno službeno lice će nastojati da, kada je to god moguće, zaštiti život lica i da službeni zadatak obavi sa najmanje štetnih posledica po lice ili lica protiv kojih sredstvo prinude upotrebljava i samo za vreme dok postoje razlozi iz člana 1. stav 1. ovog Pravilnika.

U izvršavanju službenih zadataka ovlašćeno službeno lice će upotrebljavati samo ono sredstvo prinude pod uslovima i na način kako je to predviđeno zakonom i ovim pravilnikom.

Prilikom upotrebe sredstava prinude ovlašćeno službeno lice će za svaku pojedinačnu situaciju procenjivati da li postoji realna i praktična potreba za upotrebom sredstava prinude, a u slučaju da ona postoji, upotrebiće srazmernu silu, odnosno ono sredstvo prinude i na način koji odgovara vrsti i intenzitetu suprotstavljanja lica merama i radnjama koje nalaže ovlašćeno službeno lice u izvršavanju službenih zadataka.

U izvršavanju službenih zadataka, zavisno od situacije, ovlašćeno službeno lice će uvek nastojati da sredstva prinude upotrebljava postupno, odnosno od najlakšeg prema težim sredstvima prinude, nastojeći da to u svakom slučaju bude minimum neophodne sile.

Prilikom upotrebe sredstava prinude ovlašćena službena lica će u svakoj situaciji, bez obzira koliko ona opasna i riskantna bila, poštovati ljudsko dostojanstvo lica prema kome upotrebljava sredstva prinude.

Poštujući sve napred navedene principe upotrebe sredstava prinude, ovlašćeno službeno lice će upotrebljavati sredstva prinude na bezbedan i efikasan način, odnosno sa što manje opasnosti i posledica po sebe i druga

ovlašćena službena lica u timu, precizno, brzo i sa što manje utroška vremena u situacijama kada je to svrsishodno.

III. USLOVI I NAČIN UPOTREBE POJEDINIH SREDSTAVA PRINUDE

1. Fizička snaga

Član 3.

Ovlašćeno službeno lice ima pravo da upotrebi fizičku snagu radi sprečavanja bekstva, savladavanja otpora ili odbijanja napada iz člana 1. stav 1. ovog pravilnika.

Upotrebom fizičke snage smatra se primena zahvata, bacanja, udaraca i drugih veština odbrane i napada.

2. Službena palica

Član 4.

Ovlašćeno službeno lice ima pravo da upotrebi službenu palicu iz razloga utvrđenih u članu 1. ovog Pravilnika, ako upotrebom fizičke snage nije savladao otpor lica ili proceni da bi upotrebom fizičke snage doveo u opasnost svoj ili život drugih lica.

Upotrebom službene palice smatra se primena zahvata i nanošenje udaraca službenom palicom.

Udarci službenom palicom mogu se nanositi na velike grupe mišića ruku i nogu.

Udarci službenom palicom ne smeju se nanositi u predelu glave, vrata, kičmenog stuba, grudnog koša, trbušnog zida, genitalija i zglobova.

Član 5.

U slučaju pasivnog otpora ovlašćeno službeno lice upotrebiće službenu palicu samo ako oceni da upotrebom fizičke snage ne može da savlada takav otpor.

Član 6.

Prema licima mlađim od 14 godina, očigledno bolesnim i iznemoglim licima, teškim invalidima i ženama čija je trudnoća vidljiva, fizička snaga i službena palica mogu se upotrebiti samo ako neko od tih lica vatrenim oružjem, oruđem ili drugim opasnim predmetom ugrožava život ovlašćenog službenog lica ili drugog lica.

3. Sredstva za vezivanje

Član 7.

Ovlašćeno službeno lice ima pravo da upotrebi sredstva za vezivanje prema licu koje se lišava slobode, zadržava, privodi ili sprovodi, ako postoje osnovi sumnje da će to lice napasti ovlašćeno službeno lice, pokušati da pobegne ili da će se samopovređiti.

Upotrebom sredstava za vezivanje smatra se vezivanje ruku lica, ispred ili iza leđa.

Vezivanje lica za predmete u prostorijama unutrašnjih poslova nije dozvoljeno.

Sredstvima za vezivanje smatraju se službene lisice, plastične zatege i druga pogodna priručna sredstva.

Član 8.

Pri upotrebi sredstava za vezivanje primenjuju se ograničenja utvrđena u članu 6. ovog Pravilnika.

4. Specijalna vozila

Član 9.

Specijalnim vozilima smatraju se vozila za izbacivanje vode pod pritiskom, oklopna vozila sa ili bez ugrađene zaprečne ograde, platforme ili lestvica, vozila za uklanjanje prepreka i druga vozila specijalne namene i helikopteri.

Specijalna vozila mogu se upotrebiti radi uspostavljanja javnog reda i mira narušenog u većem obimu, zaprečavanja prolaska lica i radi lišenja slobode opasnih lica ili grupa koja se bave organizovanim kriminalom i terorističkim aktivnostima.

Upotrebom specijalnih vozila smatra se izbacivanje vode pod pritiskom sa ili bez hemijskih sredstava, upotreba ugrađenog vatrenog oružja, uklanjanje prepreka i zaprečavanje specijalnim vozilima prolaska lica. Prilikom upotrebe, posadu i specijalna vozila štiti potreban broj ovlašćenih službenih lica.

Član 10.

Iz specijalnih vozila za izbacivanje vode pod pritiskom, helikoptera i oklopnih vozila sa uređajima za izbacivanje hemijskih sredstava, hemijska sredstva mogu se upotrebiti samo ukoliko su ispunjeni uslovi za upotrebu hemijskih sredstava utvrđenih zakonom i ovim pravilnikom a po odobrenju načelnika Resora javne bezbednosti ili rukovodioca koga on ovlasti.

Vatreno oružje ugrađeno na helikoptere i oklopna vozila može se upotrebiti samo ukoliko su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja utvrđeni zakonom i ovim Pravilnikom.

5. Posebno dresirani psi

Član 11.

Pod posebno dresiranim psima podrazumevaju se posebno obučeni psi koji se uz vođenje i kontrolu ovlašćenog službenog lica mogu upotrebiti kao sredstvo prinude.

Posebno dresirani psi mogu se upotrebiti iz razloga utvrđenih u članu 1. ovog pravilnika i radi zaprečavanja prolaska lica.

Upotrebom posebno dresiranih pasa smatra se puštanje psa prema licu i zaprečavanje psima prolaska lica.

Član 12.

Posebno dresirani psi mogu se upotrebiti bez zaštitne korpe samo kada su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja utvrđeni zakonom i ovim pravilnikom.

6. Konjica

Član 13.

Konjica se može upotrebiti radi uspostavljanja javnog reda i mira narušenog u većem obimu i radi zaprečavanja prolaska lica.

Upotrebom konjice smatra se kretanje konjice prema licima radi njihovog razdvajanja ili potiskivanja i zaprečavanja prolaska lica.

7. Sredstva za zaprečavanje

Član 14.

Sredstva za zaprečavanje mogu se upotrebiti za prinudno zaustavljanje motornih vozila i za zaprečavanje prolaska lica.

Upotrebom sredstava za zaprečavanje smatra se postavljanje tih sredstava radi prinudnog zaustavljanja motornog vozila, odnosno zaprečavanja prolaska lica. Prilikom upotrebe, sredstva za zaprečavanje štiti potreban broj ovlašćenih službenih lica.

Član 15.

Sredstva za prinudno zaustavljanje motornih vozila mogu se upotrebiti radi sprečavanja bekstva motornim vozilom lica za koje postoje osnovi sumnje da je izvršilac krivičnog dela za koje se može izreći kazna zatvora od pet godina ili strožija kazna ili lica koje je lišeno slobode ili za koje je izdat nalog za lišavanje slobode zbog izvršenja takvog krivičnog dela.

Sredstvima za prinudno zaustavljanje motornih vozila smatraju se bodljikave trake i druga pogodna sredstva kojima se vozilo u pokretu može bezbedno prinudno zaustaviti.

Član 16.

Ispred postavljenih sredstava za prinudno zaustavljanje motornih vozila, na bezbednoj udaljenosti u skladu sa propisima o bezbednosti saobraćaja na putevima, postavljaju se saobraćajni znaci zabrane preticanja i obaveznog zaustavljanja.

Član 17.

Sredstva za zaprečavanje prolaska lica mogu se upotrebiti za presecanje ili podelu prostora prilikom održavanja javnog reda i mira i obezbeđivanja javnih skupova, za blokadu određenog prostora ili objekta, odnosno za ograničenje, zabranu ili usmeravanje kretanja lica na javnim mestima, određenim područjima ili pravcima.

Sredstvima za zaprečavanje prolaska lica smatraju se zaprečne ograde, specijalna vozila, posebno dresirani psi, konjica i druga sredstva kojima se prolazak lica može zaprečiti.

8. Hemijska sredstva

Član 18.

Hemijska sredstva mogu se upotrebiti iz razloga utvrđenih u članu 1. ovog pravilnika ako sprečavanje bekstva, savladavanje otpora ili odbijanje napada nije moguće upotrebom fizičke snage i službene palice, radi uspostavljanja javnog reda i mira narušenog u većem obimu, i u slučajevima kada su ispunjeni uslovi za upotrebu vatrenog oružja utvrđeni zakonom i ovim pravilnikom i ako se drugim sredstvima prinude nije mogao izvršiti službeni zadatak.

Hemijskim sredstvima smatraju se suzavci za kratkotrajnu upotrebu, koji po prestanku dejstva ne ostavljaju bilo kakve posledice na psihofizičko i opšte zdravstveno stanje, kao i hemijske materije blažeg dejstva od suzavca - sa nepodnošljivim mirisom, sa penom ili bojom za privremeno obeležavanje lica ili stvaranje dimnog zastora na određenom prostoru.

Član 19.

Hemijska sredstva iz člana 18. ovog pravilnika upotrebljavaju se u obliku hemijskih ručnih i tromblonskih bombi, hemijske municije sa i bez projektila, hemijskih raspršivača, hemijskih sprej boca, hemijskih ampula, hemijskih tableta i drugih naprava za upotrebu suzavaca i hemijskih materija blažeg dejstva od suzavaca.

Hemijske ručne bombe upotrebljavaju se aktiviranjem i bacanjem, hemijski raspršivači i sprej boce aktiviranjem i usmeravanjem mlaza suzavca iz ruke, hemijske ampule i tablete ostavljanjem ili ubacivanjem na određeni prostor, hemijske tromblonske bombe i municija ispaljivanjem iz posebnih lansera ugrađenih na vatreno oružje ili iz hemijskih pušaka i pištolja. Pojedina hemijska sredstva izbacuju se iz uređaja ugrađenih na specijalna vozila.

Član 20.

Hemijska sredstva se ne smeju upotrebljavati u blizini dečjih i staračkih ustanova, bolnica, osnovnih škola, prometnih saobraćajnica, na mostovima i drugim mestima gde nije bezbedno izvlačenje lica.

Upotrebu hemijskih sredstava odobrava načelnik Resora javne bezbednosti ili starešina koga on ovlasti.

9. Vatreno oružje

Član 21.

Ovlašćeno službeno lice može upotrebiti vatreno oružje pod uslovima i na način utvrđen u članu 23. Zakona o unutrašnjim poslovima ("Službeni glasnik RS", br. 44/91, 79/91, 54/96, 25/00, 8/01 i 106/03) i ovim pravilnikom.

Vatrenim oružjem smatra se vatreno oružje kojim su naoružana ovlašćena službena lica i jedinice uniformisanih pripadnika policije, u skladu sa zakonom i Pravilnikom o naoružanju ovlašćenih službenih lica i radnika na određenim dužnostima ("Službeni glasnik RS", br. 90/92, 60/94 i 1/97).

Upotrebom vatrenog oružja smatra se pucanje iz vatrenog oružja prema licu.

Nesmatra se pod upotrebom vatrenog oružja kada ovlašćena službena lica vrše punjenje, potezanje, donošenje u položaj za upotrebu i drugo preventivno korišćenje vatrenog oružja bez pucanja, kao i pucanje iz vatrenog oružja u vazduh radi upozorenja i signalizacije, traženja pomoći i pucanje na životinje kada ugrožavaju život ili ličnu sigurnost ljudi.

Član 22.

Ovlašćena službena lica mogu upotrebiti posebne vrste oružja i minsko-eksplozivnih sredstava u borbi protiv diverzantsko-terorističkih lica i grupa, otmice lica, vazduhoplova i drugih prevoznih sredstava gde je ugrožen život više lica.

Posebne vrste oružja, minsko-eksplozivnih sredstava mogu upotrebiti samo posebno obučeni pripadnici Specijalne antiterorističke jedinice, Žandarmerije, Interventnih jedinica policije i Uprave za borbu protiv organizovanog kriminala, po predhodnom odobrenju načelnika resora javne bezbednosti ili starešine koga on ovlasti.

Član 23.

Upotrebom vatrenog oružja da se zaštiti život ljudi, u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom, smatra se upotreba radi zaštite života jednog ili više lica koje je drugo ili više drugih lica fizički napalo na takav način ili takvim

sredstvima, odnosno kada je fizička snaga napadača takva ili broj napadača toliki, da postoji neposredna opasnost po život napadnutog ili napadnutih.

Član 24.

Upotrebom vatrenog oružja da se spreči bekstvo lica zatečenog u vršenju zakonom utvrđenog krivičnog dela, u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom, smatra se upotreba, u vreme ili neposredno posle izvršenja krivičnog dela, radi sprečavanja bekstva lica zatečenog na mestu ili u neposrednoj blizini mesta gde je preduzelo radnju izvršenja krivičnog dela ili gde su nastupile posledice krivičnog dela.

Član 25.

Upotrebom vatrenog oružja, da se spreči bekstvo lica lišenog slobode ili lica za koje je izdat nalog za lišenje slobode zbog izvršenja zakonom utvrđenog krivičnog dela, u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom, smatra se upotreba radi sprečavanja bekstva lica za koje je u nalogu za zadržavanje, privođenje ili sprovođenje, odnosno u nalogu za lišenje slobode, izričito navedeno da će ovlašćeno službeno lice upotrebiti vatreno oružje radi sprečavanja bekstva tog lica.

Pre postupanja po nalogu za zadržavanje, privođenje ili sprovođenje lica lišenog slobode iz stava 1. ovog člana, ovlašćeno službeno lice upozoriće to lice da će upotrebiti vatreno oružje ako pokuša bekstvo.

Član 26.

U slučajevima kada lice počne da beži, ovlašćeno službeno lice će pokušati da ga spreči izdavanjem naređenja: "Stoj policija" a nakon toga ponoviće naređenje sa upozorenjem "Stoj, pucaću!", a potom će upotrebiti vatreno oružje da spreči njegovo bekstvo pucanjem u noge.

Izdavanje naređenja iz stava 1. ovog člana, neće se vršiti ukoliko bi se time ugrozio život drugih lica ili službenog lica.

Član 27.

Upotrebom vatrenog oružja ovlašćenog službenog lica da od sebe odbije neposredni napad kojim se ugrožava njegov život, u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom, smatra se upotreba radi odbijanja napada vatrenim oružjem, opasnim oruđem ili drugim predmetom kojim se može ugroziti život, zatim radi odbijanja napada od strane dva ili više lica, kao i napada od strane fizički snažnijeg lica ili lica koje se služi posebnim veštinama odbrane i napada, na mestu i u vreme kada se ne može očekivati pomoć.

Napadom vatrenim oružjem u smislu stava 1. ovog člana smatra se i samo potezanje vatrenog oružja ili pokušaj da se ono potegne od strane napadača.

Potezanjem vatrenog oružja u smislu stava 2. ovog člana smatra se pokret vatrenim oružjem radi njegovog donošenja ili stavljanja u položaj za upotrebu, a pokušajem potezanja smatra se pokret prema vatrenom oružju radi potezanja.

Prilikom izvršavanja službenih zadataka prema opasnim licima za koje postoje osnovi sumnje da će upotrebiti vatreno oružje, ovlašćeno službeno lice će izdati naređenje licu da postupa u skladu sa izdatim naređenjima i da ne čini nikakve nagle pokrete.

Član 28.

Upotrebom vatrenog oružja ovlašćenog službenog lica da odbije napad na objekat ili lice koje obezbeđuje, u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom, smatra se upotreba radi odbijanja neposrednog napada na objekat ili lice koje obezbeđuje.

Neposrednim napadom na objekat koji se obezbeđuje smatra se svaka radnja kojom se može oštetiti ili uništiti objekat ili njegovi pojedini delovi ili da se onemogući funkcionisanje objekta oštećenjem ili uništenjem uređaja na objektu ili na drugi način.

Neposrednim napadom na lice koje se obezbeđuje smatra se svaki napad vatrenim oružjem, opasnim oruđem ili drugim predmetom kojim se može ugroziti život tog lica, zatim napad od strane fizički snažnijeg lica ili lica koje se služi posebnim veštinama odbrane i napada, kao i napad od strane dva ili više lica.

Član 29.

Prilikom procenjivanja situacije, donošenja odluke i same upotrebe vatrenog oružja ovlašćeno službeno lice je dužno da se pridržava posebnih mera bezbednosti radi lične i bezbednosti drugih ovlašćenih službenih lica i građana, da oružje uvek drži ispravno, da ne okreće cev u pravcu u koji ne želi da puca, da prst ne drži na

obaraču sve do momenta okidanja, da kad god je to moguće zauzima pogodan zaklon i da bude svestan mogućih posledica pogrešne upotrebe.

IV. IZVEŠTAVANJE O UPOTREBI SREDSTAVA PRINUDE

Član 30.

O svakoj upotrebi sredstva prinude ovlašćeno službeno lice preko dežurne službe odmah obaveštava neposrednog starešinu, a najkasnije 24 sata od upotrebe sredstva prinude podnosi izveštaj neposrednom starešini na obrascu broj 1 (IUSP) koji se prilaže uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži podatke o upotrebljenom sredstvu prinude, protiv koga je upotrebljeno, posledicu, razlozima i osnovu upotrebe i o drugim činjenicama i okolnostima od značaja za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstva prinude.

U slučajevima preventivnog korišćenja vatrenog oružja, kao i pucanje iz vatrenog oružja u vazduh radi upozorenja i signalizacije, traženja pomoći i pucanje na životinje kada ugrožavaju život ili ličnu sigurnost ljudi, ovlašćeno službeno lice preko dežurne službe odmah obaveštava neposrednog starešinu a zatim sačinjava službenu belešku, i popunjava obrazac primenjenih ovlašćenja.

Član 31.

Kada ovlašćeno službeno lice istovremeno upotrebi sredstvo prinude prema više lica, podnosi jedan izveštaj u kome navodi podatke o svim licima i opisuje način upotrebe sredstava prinude prema svakom licu.

Član 32.

Ako ovlašćeno službeno lice upotrebi više različitih sredstava prinude (sredstva za vezivanje, fizičku snagu, službenu palicu, vatreno oružje i druga sredstva), podnosi izveštaj o upotrebi najtežeg sredstva prinude u kome opisuje i upotrebu blažih sredstava.

Član 33.

Ako dva ili više ovlašćenih službenih lica istovremeno prema jednom ili više lica upotrebe sredstva prinude, svako ovlašćeno službeno lice koje je upotrebilo sredstva prinude, podnosi izveštaj posebno.

Član 34.

Kada se sredstva prinude upotrebe po naređenju, pored ovlašćenih službenih lica koja su upotrebila sredstva prinude izveštaj podnosi i ovlašćeno službeno lice koje je tu upotrebu naredilo.

Član 35.

Nakon upotrebe sredstava prinude, usled kojih je nastupila smrt lica ili telesna povreda, naneta materijalna šteta ili izazvana uznemirenost građana, odmah se obaveštavaju nadležni državni tužilac i istražni sudija koji organizuju i vrše uviđaja, prikupljaju i obezbeđuju materijalne dokaze.

U vezi stava 1. ovog člana, obaveštava se i Služba generalnog inspektora, koja zajedno sa neposrednim starešinom, shodno svojoj proceni, vrši utvrđivanje opravdanosti upotrebe sredstava prinude.

POSTUPAK OCENE OPRAVDANOSTI I PRAVILNOSTI UPOTREBE SREDSTAVA PRINUDE

Član 36.

Nakon podnošenja izveštaja o upotrebi sredstava prinude, neposredni starešina, dužan je da sprovede postupak za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude.

U postupku za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude neposredni starešina preduzima sledeće mere i radnje:

- razmatra podneti izveštaj o upotrebi sredstava prinude;
- organizuje ili neposredno vrši prikupljanje obaveštenja od lica koja mogu da se izjasne na okolnosti upotrebe sredstava prinude i od lica prema kome su upotrebljena sredstva prinude, o čemu sačinjava službenu belešku, odnosno uzima izjavu na zapisnik;
- organizuje ili neposredno vrši prikupljanje obaveštenja o navikama, sklonostima i osobinama ličnosti za lica protiv koga je upotrebljeno sredstvo prinude, a po potrebi i za lica koja su se izjasnila na okolnosti upotrebe sredstava prinude;
- pribavlja izveštaj iz kaznene, prekršajne i drugih evidencija, za lica protiv koga je upotrebljeno sredstvo prinude i iste prilaže uz predmet;
- pribavlja mišljenje-nalaz lekara o vrsti i stepenu povrede, visini materijalne štete i drugim posledicama koje su nastupile upotrebom sredstava prinude;

- preuzima i druge mere i radnje u cilju potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja o uslovima i načinu upotrebe sredstava prinude;
- uz predmet prilaže krivičnu prijavu, zahtev za pokretanje prekršajnog postupka i druge spise.

Član 37.

Neposredni starešina obavezan je da sprovede postupak i donese zaključak o opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude u roku od 8 dana od dana podnošenja izveštaja, a predmet u dva primerka dostavlja neposredno višem rukovodiocu (šefu samostalnog odseka, načelniku odeljenja ili načelniku uprave u sedištu sekretarijata ili Ministarstvu, komandantu Žandarmerije, Specijalne antiterorističke jedinice Helikopterske jedinice).

Zaključak iz stava 1. ovog člana podnosi se na Obrascu broj 2 (ZUSP), koji se prilaže uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Rukovodilac organizacione jedinice iz stava 1. ovog člana, nakon prijema predmeta, vrši njegovu analizu, utvrđuje da li su prikupljene i dokumentovane sve činjenice potrebne za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude, a po potrebi proverava ili prikuplja i druge dokaze ili nalaže da to učini neposredni starešina koji je sproveo postupak i nakon toga predmet sa predlogom ocene opravdanosti upotrebe sredstava prinude dostavlja načelniku sekretarijata, odnosno načelniku odeljenja ili uprave u sedištu Ministarstva, komandantu Žandarmerije, Specijalne antiterorističke jedinice i Helikopterske jedinice.

Predlog ocene opravdanosti sredstava prinude iz stava 3. ovog člana daje se na Obrascu broj 3 (OUSP), koji se prilaže uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Kada sredstva prinude upotrebi rukovodeći radnik Resora javne bezbednosti, ocenu opravdanosti sredstava prinude vrši neposredno viši rukovodilac.

Član 38.

Načelnik sekretarijata, odnosno načelnik odeljenja ili uprave u sedištu Ministarstva, komandant Žandarmerije, Specijalne antiterorističke jedinice ili Helikopterske jedinice, po upoznavanju sa predmetom i predlogom rukovodioca organizacione jedinice, daje ocenu o opravdanosti upotrebe sredstava prinude i pravilnosti sprovedenog postupka u slučajevima kada upotreba sredstava prinude nije imala za posledicu smrt lica, telesnu povredu ili materijalnu štetu.

Ocena iz stava 1. ovog člana daje se na Obrascu broj 4 (OUSP – 1), koji se prilaže uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Rukovodilac iz stava 1. ovog člana u roku od 30 dana od dana upotrebe sredstava prinude koja je imala za posledicu smrt lica, telesnu povredu ili materijalnu štetu, predmet sa mišljenjem dostavlja Upravi policije u sedištu Ministarstva i Službi Generalnog inspektora Resora javne bezbednosti.

Mišljenje iz stava 3. ovog člana dostavlja se na Obrascu broj 5 (MUSP), koji se prilaže uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 39.

Uprava policije u sedištu Ministarstva, razmatra predmet upotrebe sredstava prinude i ukoliko nije saglasna sa mišljenjem načelnika sekretarijata, dostavlja predmet na dopunu ili ponovni postupak ili neposredno sprovodi postupak za ocenu opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude, nakon čega daje ocenu kada je upotreba sredstava prinude imala za posledicu telesnu povredu ili materijalnu štetu.

Ocenu iz stava 1. ovog člana daje se na Obrascu broj 6. (KOUSP – 1), koji se prilaže uz ovaj Pravilnik i čini njegov sastavni deo.

U slučajevima gde je kao posledica upotrebe sredstava prinude nastupila smrt lica, Uprava policije daje mišljenje o pravilnosti upotrebe sredstava prinude i predmet dostavlja načelniku Resora javne bezbednosti.

Načelnik Resora javne bezbednosti razmatra predmet upotrebe sredstava prinude i ukoliko nije saglasan sa mišljenjem načelnika Uprave policije, vraća predmet na dopunu a ukoliko je saglasan daje ocenu opravdanosti upotrebe sredstava prinude kada je upotreba sredstava prinude imala za posledicu smrt lica.

Ocenu iz stava 4. ovog člana daje se na Obrascu broj 7. (KOUSP – 2), koji se prilaže uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 40.

Ovlašćena službena lica iz organizacionih jedinica u sedištu Ministarstva podnose izveštaj neposrednom rukovodiocu (načelniku Službe generalnog inspektora, komandiru čete Žandamerije, komandiru Stanice pogranične policije, komandiru voda Specijalne antiterorističke jedinice, komandiru Helikopterske jedinice, šefu odseka i dr.) koji postupa na način propisan u članu 37. ovog pravilnika.

Kada pripadnici Specijalne antiterorističke jedinice, Žandamerije, Uprave za borbu protiv organizovanog kriminala i Interventne jedinice policije upotrebe sredstva prinude radi savladavanja aktivnog otpora lica usled diverzantsko-terorističkih aktivnosti, otmice lica, vazduhoplova i drugih prevoznih sredstava gde je ugrožen život više lica, podnose izveštaj u kome ne navode svoje lične podatke već pozivne znake u vreme izvođenja akcije iz razloga zaštite lične sigurnosti.

Član 41.

U slučaju upotrebe sredstava prinude od strane rukovodioca, zaključak donosi neposredno viši rukovodilac.

Član 42.

Prema ovlašćenom službenom licu koje je neopravdano ili nepravilno upotrebilo sredstva prinude, rukovodilac koji je takvu ocenu dao preuzima zakonom utvrđene mere.

Ovlašćeno službeno lice iz stava 1 ovog člana koje nije zadovoljno ocenom opravdanosti upotrebe sredstava prinude ima pravo žalbe Generalnom inspektor Resora javne bezbednosti u roku od osam dana od dana prijema ocene.

Generalni inspektor Resora javne bezbednosti u roku od 15 dana od prijema žalbe daje konačnu ocenu o opravdanosti i pravilnosti upotrebe sredstava prinude, kojom potvrđuje ili preinačuje prvobitnu ocenu.

Ocena iz stava 3. ovog člana daje se na Obrascu broj 8 (GIOUSP), koji se prilaže uz ovaj pravilnik i čini njegov sastavni deo.

Član 43.

Ovlašćeno službeno lice za koja se oceni da su sredstva prinude upotrebili opravdano i pravilno, a protiv njih bude pokrenut sudski postupak, ima pravo na adekvatnu pravnu pomoć o trošku Ministarstva.

Odluku o ostvarivanju prava iz stava 1. ovog člana donosi načelnik Resora javne bezbednosti.

IV. ZAVRŠNA ODREDBA

Član 44.

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje da važi Pravilnik o uslovima i načinu upotrebe sredstava prinude ("Službeni glasnik RS", br. 40/95, 48/95 i 1/97).

Član 45.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

01 broj 10697/2004
u Beogradu, 7. novembra 2004. godine

Ministar
Dragan Jočić, s.r.